

SOPULITIEN ELÄINLÄÄKÄRIASEMA

Sopulitie 2 B, 00800 Helsinki

p. (09) 784713

www.sopulitieneläinlääkäriasema.fi

Eurooppalaiset loiset matkailevan koiran ja kissan uhkana

(tietolähteenä ELL, tarttuvien tautien erikoiseläinlääkäri Seppo Saari ja Bayer Health Care)

Lemmikkieläinten lisääntynyt matkailu ja tuonti ovat kasvattaneet riskiä saada maahamme uusia eläintauteja ja loisia (parasiitteja). Etelä- ja Keski-Eurooppaan matkustavalle lemmikille on suunniteltava loishäätö ja -suojaus jo ennakkoon.

1.LEISHMANIOOSIN aiheuttaa siimaeliöihin eli flagellaatteihin lukeutuva alkueläin. Suomalais-koirille merkittävin laji on Välimeren alueen Leishmania infantum. Koira saa tartunnan, kun infektoitunut hietasääski (Phlebotomus) käy imemässä siitä verta. Taudin itämisaika voi olla vuosia. Tartunnan saaneista vain muutama prosentti saa oireita eli haavaisia ihomuutoksia, kuumeilua sekä pernan, maksan ja imusolmukkeiden suurentumista. Lemmikki on suojattava hietasääsken pistoilta esim. käyttämällä BAYVANTIC paikallisvaleluliuosta kahden viikon välein.

2.Koiran PUNATAUTI on puutiaisen levittämä verisairaus, jonka aiheuttaa punasoluissa solunsisäisesti elävä alkueläin, Babesia spp. Taudin itämisaika on 10-21 vrk. Loinen hajottaa punasoluja, joten oireena on jopa hengenvaarallinen anemia. Käytettävä punkkikarkoitetta jo ennen matkalle lähtöä. Tarkista lemmikin karvapeite päivittäin, sillä 100 % puutiaisiin tehoavaa valmistetta ei ole.

3.KOIRAHEISIMATO, Dipylidium caninum, on muualla maailmassa yleisin koiralta ja kissalta tavattava heisimatolaji. Se vaatii väli-isännäkseen kirpun tai väiveen. Madonjaokkeet voivat aiheuttaa ärsytystä peräaukon seudulla. Käytännössä tämä ilmenee yleensä anaalirauhastulehdusta muistuttavana peräpään hankaamisena. Heisimadot häädetään pratsikvantelilla ja tartunta estetään huolehtimalla kirppujen häädöstä.

4.MYYRÄEKINOKOKKI, Echinococcus multilocularis, voi aiheuttaa ihmisillekin hengenvaarallisen sairauden. Kettu, naali, koira ja supikoira ovat loisen pääisäntiä. Loiset eivät aiheuta oireita pääisännälleen. Väli-isäntänä toimivat jyrsijät ja myös ihminen. Pääisäntä saa tartunnan syödessään loisen sairastuttaman jyrsijän, yleensä myyrän. Väli-isäntä saa tartunnan ketun tai koiran ulosteista tai niiden saastuttaman veden, marjojen tai sienien välityksellä. Väli-isännän maksaan voi kehittyä kasvainmaisesti ympäröivään kudokseen leviävä, useista pikkurakkuloista koostuva loiskystä, jonka sisällä

on runsaasti loisen esiasteita. Loisen esiintymisalueilla suositellaan, että kaikki koirat, jotka ovat tekemisissä villien jyrsijöiden kanssa, hoidetaan pratsikvantelilla kolmen viikon välein. Suomeen saapuvilta kissoilta ja koirilta edellytetään ekinokokkihäätöä ennen maahantuontia.

5.PIENI SYDÄNMATO eli ranskalainen sydänmato, *Angiostrongylus vasorum*, on koiran sydämen oikean puoliskon ja keuhkovaltimon alueella elävä pisimmillään 25 mm:n mittainen sukkulamato. Koira saa tartunnan syömällä tartuntaa kantavan kotilon tai etanan.

6.SYDÄNMATO, *Dirofilaria immitis*, voi olla yli 30 cm pitkä. Se elää keuhkovaltimossa ja sydämen oikeassa puoliskossa. Loista levittää verta imevä hyttynen. Aikuisten matojen häätö on hankalaa, joten tartunta on estettävä.

7.KIRPUT, tavallisin tuliainen on kissankirppu *Ctenocephalides felis*. Kirput imevät verta aiheuttaen ihoärsytystä ja lopulta usein kirppuallergian (flea allergy dermatitis, FAD). Lemmikit on suojattava jo ennen matkalle lähtöä.

8.PIISKAMATO, *Trichuris vulpis*, leviää ulosteiden välityksellä. Aiheuttaa paksusuolen tulehdusta sekä veren ja liman sekaista ulostetta.

Yhteenveto

Suojautuminen jo ennen matkalle lähtemistä on tärkeää. Ennakkoon kannattaa selvittää riskit sillä alueella, jonne matka suuntautuu ja matka kannattaa suunnitella huolellisesti. Markkinoilla on useita lääkevaihtoehtoja, joista osa vaatii reseptin.